

8100410 Olio-ohjelmoinnin jatkokurssi

Tentti 8.5.2003

Tentissä ei saa käyttää ylimääräistä kirjallista materiaalia, laskimia, tietokoneita tai muita lunttausvälineitä.

Muutama sana tenttivastauksen kirjoittamisesta:

1. Vastauksessa olet vastaavasi sellaisen ihmisen esittämään kysymykseen, joka tuntee kohtalaisen hyvin ohjelmistotekniikan aihealuetta muutoin paitsi juuri tämän kysymyksen osalta.
2. Mieti etukäteen esim. ranskalaisilla viivoilla vastauksesi pääkohdat ja lajittele ne johdonmukaiseen järjestykseen — älä kirjoita yhteen pötköön kaikkea mieleen tulevaa.
3. Muista vastata kaikkiin tehtävän kysymyslauseisiin, sillä täysiä pisteitä ei voi saada jos kaikkiin kysytyihin asioihin ei ole vastattu.
4. Järjen käyttö on sallittua, jopa toivottavaa...

Palauta kaikki *nimetyt* vastauspaperit *omiin pinoihinsa!*

..... Tehtävät 1. & 2. omalle paperilleen! **Nimi paperiin!** .....

1. Vastaa seuraaviin kysymyksiin lyhyillä virkkeillä esim. ranskalaisia viivoja käyttäen (n. 3-5 kysymystä kohti). Muista keskittyä kysymyksissä olio-ohjelmoinnin kannalta *oleellisimpiin* asioihin, älä tuhlaa tilaa vain tarpeettomiin pikkukysymyksiin.
  - a) Olioiden kopioiminen olio-ohjelmoinnissa yleensä ja C++:ssa. Mitä siihen liittyy, miksi sitä tarvitaan ja mitä siinä täytyy erityisesti ottaa huomioon. (3 p)
  - b) Dynaaminen sitominen on tärkeä ominaisuus periytymisessä. C++:ssa sitä ei kuitenkaan käytetä oletusarvoisesti, vaan se täytyy erikseen ottaa käyttöön avainsanalla *virtual*. Mitä negatiivisia vaikutuksia virtuaalifunktioilla ja dynaamisella sitomisella voisi olla? (3 p)
2. Seuraavassa on joukko väittämiä olio-ohjelmoinnista ja C++:sta. Mitkä väittämät ovat oikein, mitkä väärin? Perustele mielestäsi vääristä väittämistä n. 3-6 rivillä, *miksi/miten* väittäjä on väärin ja miten asia todellisuudessa on. (6 p)
  - a) Luokkafunktiot (*static member functions*) ovat luokan vastuualueeseen liittyviä palveluita, joiden suorittaminen ei kuitenkaan kuulu minkään yksittäisen olion vastuulle.
  - b) Suunnittelumallit (*design patterns*) ovat oliosuunnittelupohjia, jotka on tarkoitettu helpottamaan ohjelman suunnittelussa alkuunpääsemistä.
  - c) C++:n toteutusmalleissa (*template*) tyyppiparametriksi käyvät mitkä tahansa tyypit, joilla ko. toteutusmallin koodi kääntyy.
  - d) Matalakopioinnissa (*shallow copy*) periytetyt luokan oliosta kopioidaan vain sen omat jäsenmuuttujat, mutta kantaluokan jäsenmuuttujat jäävät kopioimatta.
  - e) STL:n sisältämät algoritmit ovat yleiskäyttöisiä, koska ne ovat jäsenfunktioina omassa kantaluokassaan, josta omat näitä algoritmeja käyttävät tietorakenteet voi periyttää.
  - f) Abstraktit kantaluokat (*abstract base classes*) ovat luokkia, joista ei enää voi periyttää aliluokkia.

KÄÄNNÄ!

..... Tehtävät 3. & 4. omalle paperilleen! **Nimi paperiin!** .....

3. Selitä (max. 5 riviä/kohta) seuraavat olio-ohjelmoinnin ja C++:n käsitteet ja mitä hyötyä niistä saadaan olio-ohjelmoinnissa. **Älä** selitä niistä pelkkää syntaksia tms. vaan kerro etupäässä, mitä ko. käsitteet *tarkoittavat*. (1 p/kohta)
- Luokkamuuttuja (*static data member*)
  - Viipaloituminen (*slicing*)
  - Virrehierarkia (*exception hierarchy*)
  - Sopimussuunnittelu (*design by contract*)
  - Rajapintaluokka (*interface class*)
  - Funktiomalli (*function template*)
4. Seuraavassa listauksessa on esitetty yksinkertainen C++:n funktiomalli (*function template*), joka etsii ja palauttaa annetusta vektorista pienimmän alkion.
- Mitä ominaisuuksia (jäsenfunktioita, operaatioita yms.) se vaatii tyyppiparametriksi T annettavalta tyyppiltä? (4 p)
  - Kirjoita funktiomallista vastaavan toiminnallisuuden tarjoava "optimoidumpi" versio, jossa vaaditaan tyyppiparametrilta mahdollisimman vähän. Listaa myös tämän toteutuksen vaatimukset. (2 p)

```
#include <vector>

template <typename T>
T etsiPienin (const std::vector<T>& taulukko)
5 {
    if (taulukko.empty())
    {
        // Virhekasittely jätetty tilan puutteen vuoksi pois,
        // eikä sita tarvitse olla omassa koodissakaan. :)
10 }

    T pienin;
    pienin = taulukko[0]; // Olisiko ensimmäinen pienin?
    for (unsigned int i = 1; i < taulukko.size(); ++i)
15 {
        if (taulukko[i] < pienin)
        {
            pienin = taulukko[i];
        }
20 }

    return pienin;
}
```